

Ammattikasvatuksen tutkimus ja koulutuskeskus

Monikulttuurinen viestintä
oppimisympäristössä

Professori Tapio Varis

23.4.2002

Suomalainen tietoyhteiskunta

- OPM: Digitaalinen sisältötuotanto (2002)
- Kehittämiskohteita: opettajankoulutus, digitaaliset oppimateriaalit, mediakasvatuksen opetussuunnitelmatyö, mediakulttuurin ja -kasvatuksen tutkimus
- "Kansallinen mediakasvatusohjelma"
- digitaalisen kirjaston FinELib arviointi

500 miljoonan eurokansalisen demokratia vuonna 2020

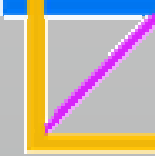
- Yli 20 maata ja kulttuuria; kieliä vielä enemmän
- Kolmen kielen tavoite: oma äidinkieli, englanti, toinen eurooppalainen vieras kieli
- Yhdysvalloissa opiskelee yli 500 000 ulkomaalaista – missä eurooppalainen tai japanilainen "world university"?

Cultural literacy and education

- “learners must become aware and tolerant of the multiple cultures they will encounter online”
- “language skills, national histories and customs”

The European Center for Media Literacy: tavoitteet

- ymmärtää todellisuuden konstruktiointi mediassa
- ymmärtää tunnistaa emotionaaliset vaikutustekniikat ja niiden vaikutukset
- on tietoinen median valikoivasta toiminnasta
- löytää vaihtoehtoisia lähteitä
- hallitsee median käytön eikä media hallitse

Medialukutaidon jatkumon 3 vaihetta

- 1. tietoiset mediavalinnat (ajankäyttö ym)
- 2. kriittisen käytön taidot (analyysi, kyseenalaistaminen, omien sanomien tuottaminen, jne)
- 3. Syvärakenteiden tutkiminen (kuka tuottaa sanomia, mihin tarkoitukseen? Kyka hyötyy, kuka menettää? Kuka päättää?)

Käytännön toiminta

- Ymmärtäminen, käyttö, luovat mediataidot
- European Educational Program
- Mediatodellisuus: yleisöt, tekstit, tuotanto
- Mediamuodot: sähköinen media, painettu media, populaarikulttuuri, mediasanomat

“Empowerment through Education”

- Medialukutaitoa elinikäiseen oppimiseen
- Medialukutaidon saavuttaminen: tietoisuus – analyysi – reflektio – toiminta
- Medialukutaito on vaihtoehto sensuurille tai median syyttelylle
- Palveluja opettajien ja oppijoiden lisäksi vanhemmille, medioille, päätöksentekijöille, kirjastoille, jne

MULTICULTURAL COMPETENCE

Myron W. Lustig - Jolene Koester:
Intercultural Competence. Longman 1999

JOHDATUS

- Viestintästrategiat: tarkkailu, kysely, kommunikointi
- Kulttuuriset ryhmät: suomalainen, karjalainen, eurooppalainen, U.S. American, African American jne
- Eurooppa: kulttuurinen diversiteetti
- Yhdysvallat: sulatusuuni, puutarhasalaatti jne

VIESTINNÄN PERUSTEET

- Symbolit
- Prosessi
- Merkitykset
- Kulttuuri (opittua, yhteisiä tulkintoja, uskomuksia, arvoja, normeja, käyttäytymismalleja jne)

KULTTUURIEN EROJEN SYITÄ

- Historia
- Ekologia
- Teknologia
- Biologia
- Institutit & verkostot
- Viestintämallit

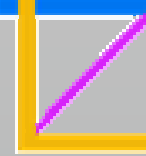
MONIKULTTUURISEN KOMPETENSSIN AINEKSIA

- Monikulttuurinen kompetenssi on kontekstuaalista (asiayhteydet, tilanteet)
- Kunnioitus
- Tieto
- Empatia
- Roolikäyttäytyminen
- Vuorovaikutus

KULTTUURIN OMINAISUUKSIA

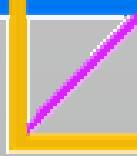
- Uskomukset
- Arvot
- Normit
- Taide, tiede, uskonto (vsr. Simmel)
- Sosiaalisuus
- Individuaalisuus
- Aika

KULTTUURI JA VIESTINTÄ

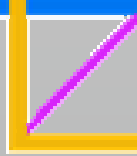
- High-context kulttuurit: sanomat paljon esittämisympäristössä tai esiintyjän sisäistämässä arvoissa (Japani, Afroamerikka, Meksiko & Latinalainen maailma)
- Low-context kulttuurit: informaatiota esitetään eksplisiittisesti ja suoraan (Saksa, Pohjoismaat, Euroamerikka, Englanti)

ESIMERKKI

- Voiko mennä suoraan asiaan?
- Low- ja High-context kulttuurien eroja

KULTTUURI-IDENTITEETTI

- Oman kielen, symbolien ym käyttö
- Suhteessa toisiin
- Kollektiivinen muisti & unohtaminen
- Ajan ja paikan muuttuvuus
- Identiteetin kehittyminen:
tiedostamattomuus, etsiminen, omasta
minuudesta tietoiseksi tuleminen

KULTTUURISOKEUS

- Sosiaalinen kategorisointi
- Etnosentrismi
- Stereotypisointi
- Ennakkoluulot
- Diskriminointi
- Rasismi
- Kulttuurisen sokeuden voittaminen: kontaktit, asennekasvatus, tieto, oman identiteetin tunteminen, jne

KIELEN MERKITYS

- Ludwig Wittgenstein: kieleni rajat ovat maailmani rajat
- Paine omaksua vieraan ryhmän kieli jos omalta puuttuu asema, institutionaalinen asema jne (vrt. suomi EU:n kielenä)

EI-VERBAALINEN VIESTINTÄ

- Ruumiinkieli
- Käsimerkit
- Tilan ja etäisyyden merkitys
- Kosketus
- Aika
- Äänet

VIESTINNÄN VAIKUTUKSISTA

- Mikä meitä ärsyttää vieraan viestinnässä?
- Mikä vierasta ärsyttää meidän viestinnässämme?

VIESTINTÄ HENKILÖTASON SUHTEISSA

- Vieraiden kesken
- Tuttujen kesken
- Ystävien kesken
- Erot high-context ja low-context kulttuurien välillä: miksi, milloin, mitä, kuinka

ON HYVÄ MUISTAA

- Miten viestintäyhteys lopetetaan
- Pöytäjärjestykset, kohteliaisuudet, liikelahjat yms
- Mikä voi olla loukkaavaa?
- Mikä voi olla korruptiota?
- Omia arvoja ei tarvitse kieltää

Globaalinen tietoyhteiskunnan luku- ja kirjoitustaidot

- eLearning Summit (Bryssel 2001), 21st Century Literacy Summit (Berliini 2002)
- EC: Image education and media literacy
- Tampereen yliopisto: UNESCO Chair in global e-learning with applications to multiple domains

EU maailmanvaltana

- 1/3 maailmankaupasta, 1/3 varallisuudesta
- kaksi maailmansotaa, terrorisminvastainen sota 2001 -
- EU:n luominen 1950-luvulla, Yhdysvaltojen ja Neuvostoliiton vaikutusvalta
- nyt: integroitu talous, raha, tiede ja kulttuurinen moninaisuus
- syyskuu 2001 ja turvallisuuskehitys
- 2002: transatlanttiset suhteet

Eurooppalainen identiteetti: naapuruuudet

- Eurooppa – Yhdysvallat
- Eurooppa – Pohjois-Afrikka & Turkki
- Eurooppa – Venäjä
- Eurooppa – globaali maailma

21st Century Literacy Summit Berlin, 7-8 March 2002

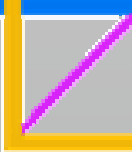
- teknologialukutaito (technology literacy)
- informaatiolukutaito (information literacy, contextual literacy)
- luovat mediavalmiudet (media creativity)
- sosiaalinen kompetenssi ja vastuu (social competence and responsibility)

Challenges

- Education
- Workplace Skills
- Civic Engagement

EU:n e-Learning tavoitteet

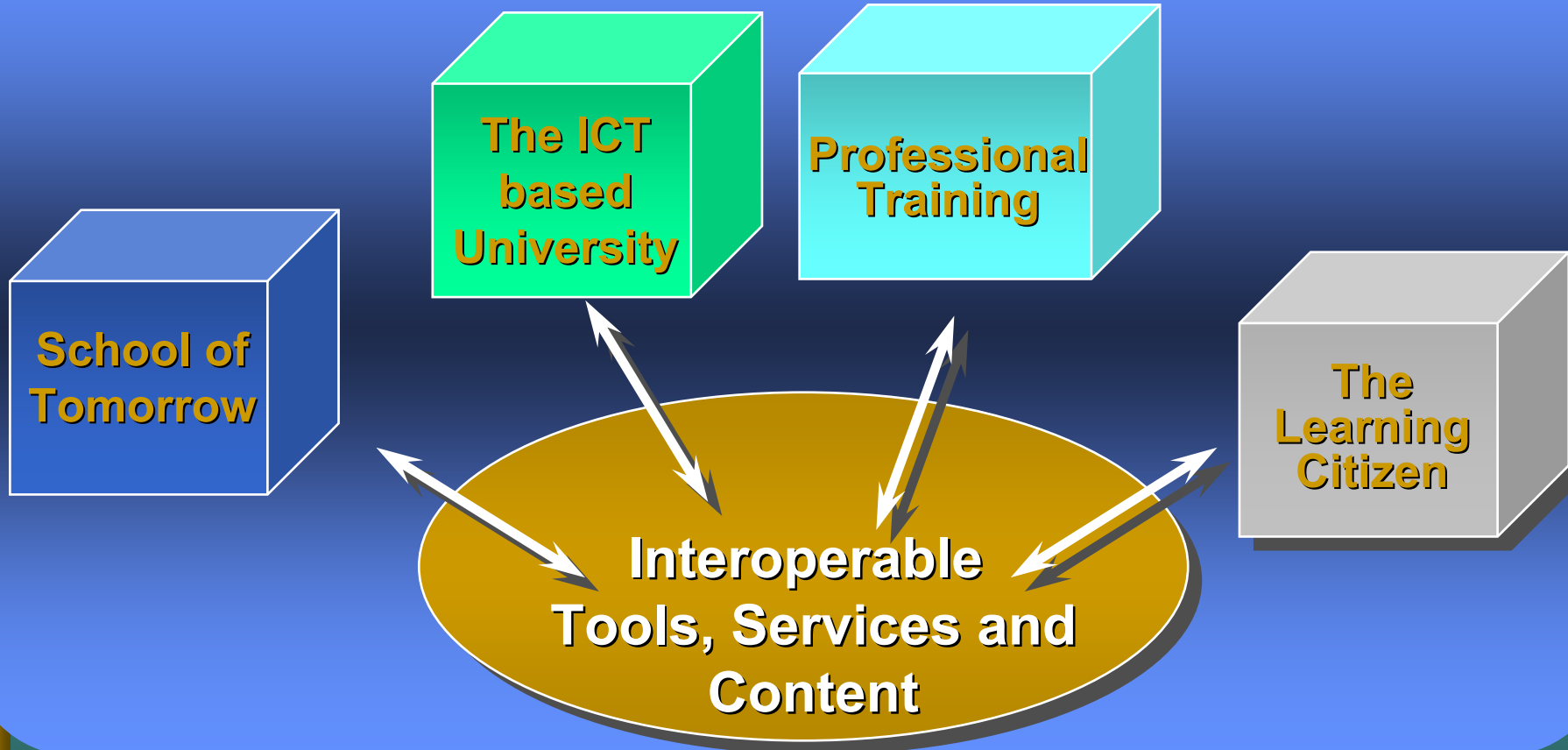
- Vuoden 2003 loppuun mennessä "kaikkien koulunsa päättävien tulee olla digitaalisesti lukutaitoisia"
- Tietoyhteiskunta edellyttää kaikkien kansalaisten olevan digitaalisesti lukutaitoisia
- Digitaalinen lukutaito on sovellettava eri oppimisyhteyksiin ja eri kohderyhmiin

-
- Digitaalinen lukutaito on "kyky ymmärtää ja käyttää useassa eri muodossa olevaa tietokoneitten välityksellä erilaisista lähteistä saatavaa informaatiota"

Digital Literacy, Paul Gilster, Wiley and Computer Publishing, 1997

Eurooppalainen visio

DEVELOPING THE EUROPEAN LEARNING INFRASTRUCTURE

Kysymyksiä

- Koulutuksen ylikansallistuminen: kaikkien eurokansalaisten koulutus; eurooppalaisen eliitin koulutus; ylikansalliseen yhteistyöhön kykenevän eliitin koulutus
- Julkisen vallan ja yksityisen tahon välinen yhteistyö (PPP): perinteiset yliopistot, yritysyliopistot, virtuaaliyliopistot
- teknologian vetovoima (virtuaaliyliopistot, eUniversity, technology enabled learning)

Online Multicultural Communication

Professor Tapio Varis

Research Centre for Vocational Education
2004

El mundo en la palma de nuestra mano (Mónica G. Luque)

MULTICULTURAL COMPETENCE

Myron W. Lustig - Jolene Koester:
Intercultural Competence. Longman 1999

Introduction

- Communication strategy: observe, ask questions, communicate
- Cultural identities
- Europe: cultural diversity
- America: melting pot, garden
- Asian & Islamic civilizations
- World of dialogue or cultural clash?

Culture and communication

- High-context cultures (Japan, Afroamerica, Mexico & Latin world)
- Low-context cultures (Germany, Nordic countries, Euroamerica, England)

Learning Online – a guide to success in the virtual classroom

Maggie McVay Lynch

RoutledgeFalmer, New York 2004

Ethical issues

"If you take away ideology, you are left with a case by case ethics which in practice ends up as me first, me only, and in rampant greed."

Richard Nelson, Independent, July 12, 1989, London

Culture, language, and the ethics of discourse

- The unacceptability of lying
- The amount of self-disclosure required
- Judging the borderline between controversial and offensive
- How to handle conflict

Language

- Fernando Navarro research of 12 most important languages ("Lebende Sprachen 1997): most spoken Chinese, English, Hindi, but when related to economic power the order changes to English, Japanese, German.
- Native and non-native speakers
- Netiquette

Silences in online interaction

- Learner too busy? Not present?
Following along just fine?
- Having difficulties? Waiting?
Uncomfortable?
- Has nothing appropriate to say? Waiting
the situation to cool down? Thinking
what to say?
- Unable to access?

Humor in online interaction

- Language/slang related – not to be understood?
- Free from implications for others?
- Appropriate time?
- Start slowly and pay attention to the reception
- Use humor with intent
- If misinterpreted admit your mistake

Other issues

- Cheating assessments
- How cheating is curtailed online
- Plagiarism
- Use online sources ethically
- Dynamic nature of online documents
- File sharing with music and videos
- Software use and abuse